

HUMANISTISCH VERBOND

Losse nummers 15 cent

1e Jaargang, no. 9 - 12 October 1946

Abonnementsprijs voor niet-leden f 3.— per jaar - Adm.: Weerdsingel O.Z. 80 Utrecht - Red.: J. C. Brandt Corstius, Adr. v. Ostadelaan 147 Utrecht

HET HUMANISME IN NEDERLAND

VERSTAAT ZIJN PLICHTEN

Anderhalf miljoen Nederlanders behoren tot de groep van de buitenkerkelijken. En vóór de oprichting van het Humanistisch Verbond hadden zij geen geestelijke vertegenwoordiger, die hun rechten en belangen bepleitte en handhaafde. Vóór die tijd hadden zij evenmin een duidelijke formulering van hun geestelijk bestaan en een vorm voor dat geestelijk leven.

Thans is daarin verbetering gekomen. Het eerste landelijke congres van het Humanistisch verbond stelde vast dat het voor de buitenkerkelijken in ons land dient te gaan om een humanisme dat zich

zonder uit te gaan van het bestaan van een persoonlijke godheid, baseert op de eerbied voor de mens als bijzonder deel van het kosmisch geheel, als drager van een niet aan persoonlijke willekeur onderworpen normgevoel en als schepper van en deelhebber aan geestelijke waarden.

Op deze grondslag verenigt men er zich in een Verbond, dat nadrukkelijk een gemeenschap wenst te zijn. Want het is er niet te doen om woorden alleen en gedachten, maar bovenal om de vrede en het geluk en de innerlijke rijkdom van een ieder persoonlijk, welke vrede en rijkdom en geluk slechts in en door de gemeenschap bereikt kunnen worden en behouden blijven. Het Verbond raakt het gehele leven van ieder lid en laat al zijn eigenschappen tot hun recht komen.

Het eerste landelijke congres van het Humanistisch Verbond heeft verder met nadruk vastgesteld dat het Verbond zich de vertegenwoordiger en verdediger voelt van de buitenkerkelijken in Nederland. Als ouders van schoolgaande kinderen hebben zij recht op een openbare school, waarin het humanisme volop zijn geldigheid krijgt; als radio-luisteraars hebben zij recht op uitzendingen van culturele en geestelijke aard, waaraan het humanisme ten grondslag ligt; als mensen met vrije tijd, een vrije Zondag en vrije dagen met Kerstmis, Pasen en Pinksteren, hebben zij recht op de vrijheid van een naar hun inzichten waardige besteding daarvan; als arbeiders, soldaten, zeelieden hebben zij recht op een humanistisch geestelijke levenskring; als deelnemers aan de discussie over de levens- en wereldbeschouwingen hebben zij recht op behoorlijke vertegenwoordiging; als maatschappelijke hulp behoevenden hebben zij recht op bijstand, die hen geestelijk niet dringt naarwaar zij niet thuis horen, integendeel, die hen ook geestelijk een dak boven het hoofd verschaft.

En in ons land is de toestand nog zodanig, dat voor deze billijke rechten gestreden moet worden. Het is nog niet zo ver dat ze worden erkend door de geestelijke en wereldlijke overheid. Er is een tijd geweest, dat de arbeiders voor hun eerste levensrechten hard moesten vechten. Er

was een tijd dat de katholieken hun achterstelling moesten bestrijden. Het is nu de tijd, dat de anderhalf miljoen buitenkerkelijken in Nederland, bewust van de waarde van hun geestelijk bestaan, te strijden hebben voor hun rechten. Het Humanistisch Verbond gaat in die strijd voorop. Sluit u aan!

B. C.

CONGRES-NOTITIES

Een zaal met ruim tweehonderd congresgangers. Zij kwamen o.a. van Gorredijk en van Vlissingen. Het Verbond breidt zich in toenemende mate uit over het gehele land. De wil tot gemeenschapsvorming was sterk. Hengelo werd erdoor gedreven tot een nieuw organisatie-voorstel. Al bleef dit tenslotte niet gehandhaafd, het congres sprak zich duidelijk uit voor het Verbond als een gemeenschap van humanisten.

Er bleek algemeen geen vrees aanwezig voor het gevaar van „halfzachtheid” of voor dat van „koud-rationalisme”. Een humanist, die geen risico's wenst te lopen, is niet waard dat hij (geestelijk) leeft.

Men had terecht de overtuiging, dat de humanistische beginselen nooit geheel te formuleren zijn. Elke formulering is een benadering. Daarom verenigde men zich spoedig met de voorgestelde beginselverklaring, ook in het besef, dat een duidelijke uitspraak direct is gewenst.

De mening, dat de erkenning van de rechten van het humanisme bovenal noodzakelijk is, leidde tot de discussie over de beste vorm daarvan. De enig juiste weg bleek, dat het Verbond onvermoeid de aanspraak op deze rechten laat gelden. Hoofdbestuur en plaatselijke besturen hebben hierin een bijzondere taak.

Algemeen werd de wens te kennen gegeven, dat het Verbond het standpunt van het humanisme inzake maatschappelijke, politieke en culturele problemen steeds duidelijk bekend maakt.

Het bewustzijn, dat men bijeen was als een kleine voorhoede van de buitenkerkelijken in Nederland, welke zijn doel niet bereiken zal wanneer het niet velen van deze buitenkerkelijken in zijn gemeenschap opneemt, was bijzonder sterk aanwezig. Het Verbond beantwoordt pas aan zijn bedoeling, indien het er in slaagt zeer velen te bereiken. Overal moet het humanistische woord eenvoudig en overtuigend blinken. Het Hoofdbestuur deed geen vergeefs beroep op de offervaardigheid, zoals de grote opbrengst van de collecte bewees.

Men ging uiteen in de overtuiging, dat de plaatselijke gemeenschappen den winter hard zullen werken om het gestelde doel: verdubbeling van het ledental en bijeenbrengen van f 10.000 te bereiken. Een goed begin is gemaakt!

Weerbaar humanisme is er zodra gij u weert. In de huidige situatie in Nederland is daartoe het eerst nodig: versterking van het Humanistisch Verbond!

Aan de slag

Ons eerste congres is achter de rug: een goed congres dat veel werk verzette. Geleidelijk aan zal het blijken. Maar één der belangrijkste beslissingen verdient nu reeds alle aandacht: het besluit door een doelbewuste actie het Verbond te versterken. Het werk ligt voor het grijpen, een groots program van actie is opgesteld: krachtige verbreding van het humanisme, besliste bestrijding van alle pogingen om het de plaats te onthouden waar het recht op heeft, duidelijke stellingname in ieder opzicht. En nu spreken we nog niet van de gewone werkzaamheden op geestelijk, cultureel en maatschappelijk gebied.

Maar deze plannen vergen een organisatorisch en financieel sterk Verbond. Daarom staat als eerste punt op de agenda: de verduubeling van het ledental en de vorming van een fonds Volksopvoeding van tenminste f 10.000, zo mogelijk het dubbele. Is dat een vermete doelstelling? Het congres oordeelde van niet. En het is dat ook niet, wanneer we kunnen rekenen op *alle* leden. En dat zal op zijn beurt mogelijk zijn als ieder doordrongen is van wat er op het spel staat. Het Humanistisch Verbond is opgetreden met grote pretenties. We kunnen ons niet veroorloven te kort te schieten in onze zelf opgelegde taak. Ons doel zal verwerkelijkt worden als *ieder* lid — niet Uw buurman, maar U zelf — zich tot taak stelt vóór 1 Januari een *nieuw lid* te werven en in zijn kring *vijf-en-twintig gulden* bijeen te brengen. Dat is waarlijk geen grote taak: één lid in drie maanden en f 2.— per week.

Het hoofdbestuur zal Uw actie met alle kracht ondersteunen door grote activiteit op ieder gebied, door publiciteit in de week- en maandbladen, door brochures en vlugschrift, door geldcirculaires en spaarbusjes. Maar *gij* moet het doen. Wij vertrouwen op U. De leus is:

Ieder lid één nieuw lid.

Ieder lid vijf-en-twintig gulden.

Vóór 1 Januari 1947.

Het is niet nodig te hopen om te beginnen, noch te slagen om vol te houden. Ook, en juist, het onaangename, moeizame werk moet goed gedaan worden. Leden van het Humanistisch Verbond, niets verwachgend, alles hopen, kloek en moedig aan de slag.

Het Hoofdbestuur.

OPGELET!

Radio-uitzending op 20 October om 10 uur! NIET om 9.45! Let verder op de wijzigingen.

Rondom het Humanistisch Verbond

- Het moderne humanisme heeft met het humanisme van eeuwen her dezelfde denkende gezindheid gemeen, maar het werkt met nieuw materiaal.
- Het humanisme is de ernstige en ondogmatische inspanning om de levensvragen te benaderen.
- Humanisme is: van de mens uit te denken, als mens te handelen, om de mens te arbeiden.
- Het humanisme eerbiedigt de rechten van de eerlijke Christen en vraagt van hem de eerbiediging van de rechten van de humanist.
- Het humanisme stelt de mens voor de centrale vraag: Waarvoor leven wij?
- Het Humanistisch Verbond is geen politieke organisatie; het wil echter het politieke geweten van onze natie zijn. De roep om verdraagzaamheid, die ervan uitgaat, is in wezen een beroep op de menselijkste waarden die ons volk kent.

Het is misschien niet elegant, wanneer men Menno ter Braak kortweg humanist noemt; zelf was hij er niet bijzonder op gesteld, in een vakje te worden ondergebracht, en het woord humanist gebruikte hij weinig om er iets goeds mee aan te duiden. Zijn grootste concessie bestond hierin, dat hij zich democraat noemde, toen de omstandigheden partijkiezen noodzakelijk maakten. Toch komt het mij voor, dat hij sympathiek tegenover het Humanistisch Verbond zou hebben gestaan en er waarschijnlijk in goede richting zijn steun aan zou hebben gegeven. In zijn laatste jaren toch nam hij zeer actief deel aan de geestelijke strijd die toen vereist was, zodat de veronderstelling mij niet gewaagd lijkt, dat hij ook thans in de strijd voor het behoud van onze cultuur aan onze kant zou hebben gestaan: hij zou tot de eersten behoord hebben die deze strijd noodzakelijk achtten.

Dit betekent niet, dat hij zich zou hebben bezondigd aan kosmisch gezwijmel of zondagpreekjes over de lieflijkheid der natuur. Want deze uitersten, waarin het humanisme licht kan ontaarden, zou hij stellig hebben afgedaan als „halfzacht” — een woord dat hij nogal eens gebruikte. Zo was hij destijds allerm minst een bewonderaar van het menslievend humanisme dat hier te lande zijn voornaamste verdediger vond in Just Havelaar. In diens „nieuwe mens” geloofde Ter Braak niet. En toch: „Ik heb bewondering voor Havelaar, hoewel ik in bijna alle opzichten zijn tegenstander ben, omdat ik achter zijn mij antipathieke woorden en zinnen de overtuiging voel van de man, die de moed heeft voor zijn waarheid in te staan.”

Deze — typisch humanistische — verdraagzaamheid kenmerkte Ter Braak, wanneer hij met eerlijke en aannemelijke tegenstanders te doen had. In dit verband valt ook zijn verhouding tot Anton van Duinkerken te noemen, die hij als intelligent verdediger van het rooms-katholicisme wist te waarderen. Maar diens irrationele geloofsbasis van de „scholastische bovenbouw” wees hij af.

In het Christendom bestreed hij niet alleen de dogmatiek,

HET HUMANISTISCH VERBOND

(Slot van de congresrede door de Verbondsvoorzitter).

Wie eenmaal door het humanisme gegrepen is en wie zo duidelijk als wij het werk dat ons te doen staat voor ogen heeft, die kan niet nalaten zich te wijden aan de verwerkelijking van die taak. Het Humanistisch Verbond is geen vereniging als elke andere. Het stelt ieder onkerkelijk Nederlander voor de keuze. Ja, er is iets groots te doen in Nederland? Het humanisme heeft U nodig. Maar ook *gij* hebt het humanisme nodig. Omdat ge uit de levende gemeenschap met gelijkgezinden de kracht kunt putten om de ontgoochelingen en teleurstellingen van het dagelijks leven te kunnen verdragen, om U zelf te redden uit de verschrikkelijke eentonigheid van het alledagbestaan, om niet onder te gaan aan het leed en de wanhoop, die zo rijkelijk ons deel zijn.

Laat het Humanistisch Verbond wezen een centrum van waar de gloed uitstraalt van ons verlangen naar onbaatzuchtigheid, naar recht en vrijheid, naar nieuwe mogelijkheden. Ja, op U, leden van het Humanistisch Verbond, op U persoonlijk, op ieder van U zoals *gij* hier naar mij luistert, komt het aan. Het Humanistisch Verbond, dat zijt *gij*. Ge hebt het ongetwijfeld druk met andere nuttige zaken. Natuurlijk hebt ge het druk. *Gij* zoudt geen goed humanist zijn indien ge Uw verantwoordelijkheden *niet* ten volle aanvaard had. Maar vraagt U af of ge niet óók tijd behoorde te maken voor ons werk. Eens zult ge misschien tijd genoeg hebben om te bedenken: had ik toen maar gedaan wat mijn hand te doen vond.

AKEN HET HUMANISME

maar bovenal de gelijkheidsidee, zoals deze was opgegaan in alle godsdienstige en politieke totalitarismen van onze tijd. Vandaar dat zijn praktische strijd zich keerde tegen de meest gevaarlijke totalitaire beweging: het nationaal-socialisme. Omstreeks 1935 begon dit partijkiezen, getuige het essay „Het instinct der intellectuelen”, getuige ook het toneelstuk „De Pantserkrant”.

Tevens ontdekte hij de waarde, die een humanist als Erasmus voor hem vertegenwoordigde: „in deze geleerde met zijn door niersteen geplaagd lichaam werkte een sterk strijdersinstinct, dat hem in het harnas bracht voor de verovering van een wereld, waarin hij, met zijn niersteen en zijn afkeer van de oorlog, een leven van menselijke waardigheid zou kunnen leiden.” „Erasmus' humanisme komt voort uit vergeestelijkte strijd om het recht van bestaan van iemand, die door een zwak lichaam gehandicapt wordt en intelligent genoeg is om daaruit geen argument tegen zijn bestaansrecht af te leiden.”

Dit was voor Ter Braak het Europese probleem: niet terug naar de vage menselijkheidsillusies van de 19e eeuw, maar ook geen erkenning van de krachtpatser als hoogste autoriteit inzake menselijkheid. Want hij constateerde terecht, dat de edelste menselijkheid, waarop de 19e eeuw zich beroemde, machteloos was tegenover de trap van de soldatenlaars. In zijn strijd met de menselijke waardigheid als inzet kwam hij tot de wenselijkheid van een nieuwe elite, die in staat moest zijn leiding te geven aan staat en maatschappij.

Nogmaals, hij diende zich niet aan als humanist, daar dit woord in zijn ogen nog te veel herinnerde aan de Havelaars, die gefaald hadden. Dit neemt niet weg, dat zijn ideeën naar onze opvatting humanistisch zijn, terwijl wij zijn „halfzachte” tegenstanders meer en meer humanitaristen plegen te noemen. Zelf hechtte Ter Braak nogal aan het woord individualist, en het kan m.i. geen kwaad er aan te herinneren, dat deze term een ere naam is voor ieder, die als onafhankelijke geest de strijd aanbindt tegen elke dog-

30D DAT ZIJT GIJ!

En via U doen wij een beroep op alle onkerkelijken in Nederland zonder uitzondering. De velden zijn rijp om te ploegen, te zaaien en te oogsten. Al te veel hebben we in de maanden die achter ons liggen de houding ontmoet van sympathiek afwachten. Zeker, luidt het dan, het werk van het Humanistisch Verbond is noodzakelijk, het is dringend nodig dat het gebeurt, maar... Ja, ja, dat „maar”. Doch als het nodig is, dat deze taak wordt aangevat, dan is het ook nodig dat er mensen zijn die het doen. Daarom richten we ons tot allen. Ieder persoonlijk gaat het aan. Het Humanistisch Verbond mag geen secte worden naast zovele anderen. Slechts als het de massa weet te grijpen zal het zijn functie kunnen vervullen: te zijn de levensgemeenschap van onkerkelijk Nederland. Daarom doen wij een beroep op de arbeiders en de intellectuelen, op de middenstanders en de kunstenaars, op allen.

Laten we onze krachten verzamelen. We roepen ieder op, niet voor het goudland, maar voor een zware tocht. We roepen niet de dode zielen, maar de hunkerenden, die de verwachtingen van hun jeugd nog niet vergeten hebben. En ergens in een hoekje van ons hart zijn we dat allen.

Voor ons geldt ten volle het dichterwoord van Schiller:

De menselijke waarde is in Uwe hand gegeven;

Behoedt haar wel.

Zij zinkt met U,

Met U herrijst zij tot nieuwe leven.

matiek, en ook tegen alle fraseologieën en middelmatigheden, die de cultuur bedreigen. Ter Braaks kritieken spreken bewondering uit voor figuren als Nietzsche, Multatuli, Gide, Du Perron; mensen die temidden van alles hun geestelijke onafhankelijkheid hebben weten te bewaren. En daarom heeft Ter Braak voor ons moderne humanisten nog de grootste betekenis; dat hij naar onze begrippen humanist *wàs* is belangrijker dan de vraag, in hoeverre hij zichzelf als zodanig beschouwde. In de jaren dertig betekende hij zeer veel voor de jonge generatie van kunstenaars en intellectuelen; moge zijn bezielend woord er nog lang na zijn tragische dood voor behoeden, dat wij met al onze goede bedoelingen afdwalen in de richting van de halfzachtheid, die hij zozeer verafschuwde: dááaraan heeft deze tijd waarlijk geen behoefte. Wel heeft de wereld behoefte aan de leiding van een nieuwe elite, zoals Ter Braak voorstond. Daarom behoren zijn geschriften, één pleidooi voor die menselijke waardigheid waarvoor de humanisten van alle tijden gestreden hebben, in onze kringen weer ijverig bestudeerd te worden.

G. W. HUYGENS.

Anders en eender

Onder deze titel schreef onze voorzitter in het jubileum-nr. van de Vrijdenker o.m. het volgende:

Het is stellig niet waar, dat er nooit „iets nieuws onder de zon is”, zoals de oude uitspraak luidt. De mensheid in zijn ontwikkelingsgang stelt de levensproblemen steeds op nieuwe wijze; al naar de omstandigheden doen zich nieuwe vragen voor, die om een nieuw antwoord vragen; steeds bredere kringen worden aangeraakt door de vrijheid om bewust te kiezen tussen de mogelijkheden van leven. En toch ook weer: er is in al die verscheidenheid een merkwaardige overeenstemming tegelijkertijd. Het zijn dezelfde problemen, die zich steeds weer stellen, het zijn in wezen toch verwante antwoorden die gevonden worden, het zijn principieel dezelfde mogelijkheden, waartussen de mens voortdurend te kiezen heeft.

In de jaargang 1879/80 van „De Vrijdenker” constateert Frowein, dat het eigen ideaal, het humanisme, deels nog jong, deels nog flauw en onverschillig is. Liefde en kennis ziet hij als de kern er van. Atheïsme, schrijft hij in 1838/83, drukt alleen ontkenning uit, daarom is het beter te spreken van humanisme. In de volgende jaren krijgt deze gedachte bij vele Dageraadsleden, waaronder de leiders, een sterk socialistische inslag. Toch heeft de vereniging als zodanig zich toen niet voor het socialisme uitgesproken. Naar mijn mening terecht niet. Wel zou er in die jaren, toen de roep om sociale gerechtigheid nog zo zwak klonk, meer reden voor geweest zijn dan nu. Immers humanisme zonder gerechtigheid is een vat zonder inhoud. Maar men meende toch toen al, dat men de vrije gedachte niet aan een politiek streven, zelfs niet aan een zo veelomvattend ideaal als het socialisme, mocht binden. Het zou nodig kunnen blijken, dat de vrijdenker, ook al is hij socialist, het socialisme zelf zou moeten toetsen. Niet hooghartig of betweterig, maar in het volle besef van zijn verantwoordelijkheid tegenover de hoogste waarden van het menselijke.

Ziedaar een enkele greep uit de historie, maar toch ook: hoe actueel! Dwingt het ons niet allen tot bezinning? Men is — sprekend over de Dageraad en zijn traditie — geneigd de volle nadruk te leggen op wat ik misschien mag noemen het dogmatisch element daarin, of de anti-godsdienstigheid. Maar laten we niet vergeten, dat de Dageraad daarmee de bres moest slaan in een muur van theologische conventies, en zelfs bekrompenheid; dat daardoor eerst een vrije opbloei van het humanisme mogelijk werd; en dat de Dageraad zelf voor dat humanisme reeds de grondslagen gelegd heeft. Dat moeten wij vandaag dankbaar erkennen.

De geestelijke verzorging van de soldaat.

In alle garnizoensplaatsen ziet men de recruten ijverig oefenen. Na de dienst is er een enkele maal soldatenkerk. Ook dienst. De R.K. soldaten gaan naar de R.K. kerk, de protestantse soldaten naar de protestantse kerk.

En de onkerkelijke soldaat? Hij bleef op z'n kamer. Tot een officier kwam en vroeg: „Wat doe jij hier? Je hoort niet bij een kerk? Voorschrift is: De soldaat, die niet bij een kerk hoort, moet naar..... de protestantse kerk. Dienst is dienst!”

Wij begrijpen dat zorg voor het geestelijk leven van de jonge soldaat hier de drijfveer is. Beter dan de handhaving van dit zonderlinge voorschrift zal zijn de onkerkelijke soldaten voortaan te verwijzen naar de bijeenkomsten van het Humanistisch Verbond.

AGENDA

18 October	Utrecht, 20 uur, Mr. H. B. J. Waslander over Humanisme en Onderwijs, Restaurant Vredenbrug.
Den Haag, Schoolmuseum, 20 uur, Max van Praag: Socialisme en religie. Voortzetting op 25 Oct. en 1 en 8 Nov.
20 October	Den Haag, Diligentia, 10.30 uur, paedagogisch concert o.l.v. den Heer Sem Dresden.
Rotterdam, Blauwe Zaal Beurs, 10.30 uur, M. G. Warffemius over Geloof en Ongeloof.
3 November	Den Haag, „Teruel”, film uit Spaanse burgeroorlog. Spreker: Jef Last. H.I.V.O. ochtend. Kaarten Secr. H.I.V.O., Winkel op de Geest, en Boekhandel de Zeeuw, Wilgstr. 42.
Hengelo, 10.30 uur, H. F. P. Sandifort over De humanistische elementen in de Merijntjeyklus van A. M. de Jong.
Rotterdam, Blauwe Zaal Beurs, 10.30 uur, J. de Kadt over: Heeft de vrijheid nog een toekomst?

DE EERSTE RONDE

1. Fonds Volksopvoeding:

L. de W. te 's G. f 25.—, A. T. te B. f 10.—, Dr. H. P. B. P. te D. f 20.—, G. H. S. te V. f 5.—, Mw. H. G. A. R. H.-v. d. S. te Z. f 10.—, Mw. T. B.-P. te A. f 2.50, R. de J. te Z. f 25.—, Mw. N. C. E. v. d. B.-M. te A. f 25.—, F. Th. T. H. te W. f 10.—. Totaal f 132.50.

2. Kasfonds.

N. C. W. te H. f 7.—, Mej. J. A. J. B. te A. f 0.45, Mej. E. C. K. te H. f 10.—, Prof. Dr. J. B. T. te A. f 100.—, Dr. J. P. v. P. te D. f 46.50, A. F. V. te V. f 1.65, Mw. J. M. B. K. te U. f 5.50, Mej. J. H. S. te A. f 3.—, Mej. H. A. J. te A. f 3.—, Ir. M. H. E. te A. f 10.—, Mw. S. E. P. P.-S. te A. f 100.—. Collecte A.V. 28 29 Sept. f 306.74. Totaal f 593.84.

Door 8 personen werd nog in totaal toegezegd f 640.—.

3. Renteloze leningen:

De volgende toezeggingen werden ontvangen:

Ir. P. J. S. te A. f 100.—, Mej. M. V. te H. f 150.—, H. v. L. te A. f 500.—, Dr. G. S. te H. f 100.—, L. de W. te 's G. f 250.—, Dr. J. C. B. C. te U. f 100.—, J. R. te H. f 100.—. Totaal f 1300.—.

TER NAVOLGING

Wij ontvingen van een onzer leden de volgende brief:

„Hier volgen een 12-tal adressen:.....

Zou U aan deze adressen per brief willen toezenden de brochures: „Levend Humanisme” en „Het Humanisme in de Maatschappij” en als het beschikbaar is „Stoffel” met natuurlijk een aanmeldingsformulier.

Ter bestrijding van de onkosten gireer ik gelijktijdig f 25.—. Het resterende is bestemd voor het offerblok.

29 Sept. 1946.

Met vriendelijke groeten”.

Lees en verspreid!

Binnenkort verschijnen:

1. „Het Humanisme in deze tijd”, een drietal radiolezingen van A. L. Constandse, Dr. J. P. van Praag en Dr. G. Stuiveling, 16 pag., f 0.25.

2. „Had Stoffel gelijk?” Beginsel en doel van het Verbond, op populaire wijze uiteengezet, 8 pag., f 0.12.

Uit voorraad leverbaar:

1. „Levend Humanisme”, radiotoespraken van Dr. J. C. Brandt Corstius, Dr. J. P. van Praag en Dr. G. Stuiveling, f 0.25.

2. „Het Humanisme in de maatschappij”, radiotoespraken van Drs. H. Bongers, Prof. Mr. H. R. Hoetink en Mr. H. B. J. Waslander, f 0.25.

3. „Geloof en Ongeloof” door M. G. Warffemius, Uitg. Delftse Uitg. Mij., 172 pag., f 4.25, geb.

4. „Humanisme en Socialisme”, Uitg. v. Loghum Slaterus, 40 pag. f 1.—.

5. „Prof. Mr. Dr. Leo Polak, een erflater van onze beschaving”, samengesteld door P. Spigt e.a., Uitg. G. W. Breughel, 72 pag., f 1.90, geb.

6. Rapport Openbaar Onderwijs en Bijbelkennis, f 0.15.

Bestellingen aan Centraal Bureau, Weerdsingel O.Z. 80, Utrecht. Postgiro 304960 t.n.v. F. v. d. Berkhof, Utrecht.

Bestellingen boven f 2.50 franco. Beneden dit bedrag f 0.05 extra voor portokosten over te maken.

Huisbijeenkomsten

Om ons leven tallozen, onbekend met het Humanistisch Verbond. Zij blijken bereid ons aan te horen en wensen meer van het humanisme te weten. Een goede weg om hen in te leiden in de kring van het Verbond is: hen uit te nodigen tot een huisbijeenkomst met leden en belangstellenden. Door het gesprek in kleine kring — over beginselvverklaring, over de noodzaak van een weerbaar humanisme, over de actuele problemen — gaan zij zich in het Verbond thuis voelen, maken zij kennis met de geschriften en uitgaven. Laat het eenvoudige humanistische woord klinken in uw omgeving. Zelfs daar waar men alleen staat of slechts met enkelen is, kan dit geschieden. Laat, nu de winter nadert, de huiskamer het middelpunt zijn van de humanistische activiteit!

Zo juist verscheen:

IDEALISTISCHE FILOSOFIE

Een humanistische levens- en wereldbeschouwing

door Dr G. F. C. GRISS

Aldus vat de auteur het doel van dit helder geschreven geschrift samen: „het geven van een grondslag van idealistische filosofie, die algemeen aanvaard kan worden en tegen kritiek bestand is, die verkregen wordt bij volledige ontplooiing van het bewustzijn en daardoor tot een levens- en wereldbeschouwing voert”.

Dit boekje kan voortreffelijk meehelpen aan een humanistische overtuiging een hecht wijsgerig fundament te verschaffen.

Prijs f 3.50 gebonden.

Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Van Loghum Slaterus N.V., Arnhem